

verzia	01
dátum platnosti	1.10.2023
dátum účinnosti	10.10.2023
schválil	Predseda RpV
autor/navrhovateľ	Pavol Marcinčin

Interná smernica RpV č. 02 RADCOVSKÝ KURZ

Poslaním skautingu je prispieť k plnému rozvoju mladého človeka.

Rozvíjame jeho vedomosti, schopnosti a postoje v telesnej, intelektuálnej, citovej, sociálnej, duchovnej a charakterovej oblasti.

Slovenský skauting je členom svetových organizácií WOSM a WAGGGS.

História predošlých verzií			
číslo verzie	účinnosť od	účinnosť do	autor
01	10.10.2023		Pavol Marcinčin
02			
03			

Zoznam príloh		
číslo	názov prílohy	počet strán
01	Obsahové náplne a kompetenčný profil pre hodnosť Radca	6
02	Formulár radcovej činnosti	5
03	Nosné témy, skúšané kompetencie a podotázky	1
04	Ostatné témy, skúšané kompetencie a podotázky	1
05	Modelové situácie	5
06	Kombinácie	1

PREAMBULA

Rada pre vzdelávanie (ďalej len „RpV“) v súlade s Organizačným poriadkom, Kapitolou 8 vydáva Internú smernicu RpV č. 02 (ďalej len „IS“) – Radcovský kurz.

ÚVODNÉ USTANOVENIA

I. Účel vydania IS

1. IS RPV – Radcovský kurz stanovuje a bližšie konkretizuje obsahovú náplň RK, kompetenčný profil pre hodnot' radca, organizovanie RK, náplň radcovskej činnosti a radcovské skúšky.

VŠEOBECNÉ A OSOBITNÉ USTANOVENIA

II. Časové dotácie tém

1. Uvedené časové dotácie pri témach sú minimálne. Vzdelávací tím RK si ich môže podľa potreby navýšiť.
2. Vzdelávací tím pripravuje vzdelávaciu zložku RK podľa nasledujúceho kľúča pre časovú dotáciu:
 - a. min. 13,75 hodín povinných tém obsahovej náplne
 - b. min. 2 hodiny povinne voliteľných tém (vzdelávací tím podľa vlastných potrieb pripraví tému, ktorú chce zaradiť do povinne voliteľných tém. Tú predloží predsedovi RpV na doplnenie do prílohy, aby sa tak stala súčasťou ponuky aj pre iné vzdelávacie tímy RK). Povinne voliteľné témy sú prostriedkom na ďalší rozvoj účastníkov RK.

III. Obsahová náplň radcovského kurzu a kompetenčný profil jeho absolventa

1. Každá téma obsahuje:
 - názov témy
 - min. časovú dotáciu
 - konkrétnu obsahovú náplň
 - kompetencie pre danú tému
 - spôsob overenia
2. Obsahové náplne a kompetenčný profil pre hodnot' Radca sú uvedené v tabuľke [Prílohy č. 01](#) tohto dokumentu.
3. Potvrdenie o ukončení radcovskej činnosti, Potvrdenie o ukončení radcovského kurzu a Potvrdenie o splnení podmienok účasti na radcovskej skúške bez absolvovania radcovského kurzu majú vzdelávacie tímy dostupné v podkladoch RpV.
4. Vzdelávací tím RK môže do obsahovej náplne zaradiť aj témy, ktoré sú vhodné a dôležité pre úspešnú prácu radcu či absolventa v jeho osobnom živote, bez ohľadu na to, či sa budú skúšať alebo nie.
5. Formy overenia sú:
 - a. **Odporúčanie tímu** - Vzdelávací tím sám určuje spôsob sledovania nadobúdania kompetencie účastníkmi RK: praktické zadanie, diskusia, aktivity, samoštúdium, kladenie otázok počas prednášky a spätná väzba od účastníkov prednášky atď. Nadobudnutie týchto kompetencií sa potvrdzuje podpísaním Potvrdenia o absolvovaní RK. V prípade účasti na radcovských skúškach bez absolvovania RK odporúča osoba daná kapitolou 8 OP SLSK.

- b. **Radcovská činnosť** - Kompetencie účastníci nadobúdajú prostredníctvom realizácie radcovskej činnosti. Nadobudnutie týchto kompetencií sa potvrdzuje podpísaním Potvrdenia o ukončení radcovskej činnosti kandidáta na radcovskú skúšku.
 - c. **Skúšky**: teoretická otázka/modelová situácia - Nadobudnutie kompetencie sa deklaruje pred skúšobnou komisiou.
 - d. Zaznamenanie získanej odborky Prvá pomoc v systéme Tee-Pee/certifikát alebo potvrdenie o absolvovaní - Kurz 1. pomoci.
6. Absolvent radcovského kurzu je oboznámený s témami schválenými RpV. Konkrétna náplň radcovského kurzu je uvedená v prílohe tejto internej smernice. Úlohou radcovského kurzu je zabezpečiť, aby jej absolventi mali osvojené radcovské kompetencie.
 7. Radcovský kurz nenahrádza žiadna iná motivačná akcia (napr. Radcovské fórum) alebo neoficiálny radcovský kurz.

IV. Organizovanie RK

Organizátor RK a podmienky oprávnenia vzdelávacieho tímu RK

1. Vzdelávací tím RK vedie vodca zvolený členmi tímu s min. hodnosťou vodca. Garantom RK je inštruktor. Vodcom tímu ani garantom RK nemusí byť oblastný inštruktor.
2. Vzdelávací tím RK prostredníctvom kontaktnej osoby aktívne komunikuje s oblastným inštruktorom, tajomníkom RpV a v prípade potreby i s predsedom RpV.
3. Oblastný inštruktor na začiatku kalendárneho roka oznámi predsedovi RpV a tajomníkovi RpV predpokladaný počet radcovských kurzov a obdobie, v ktorom radcovský kurz (kurzy) prebehne. Tajomník RpV vzápätí pošle oblastnému inštruktorovi všetky dokumenty potrebné k organizácii radcovského kurzu, resp. oznámi mu, kde sú tieto dokumenty dostupné. Tajomník RpV eviduje kurzy a po vzájomnej dohode im poskytuje prípadnú podporu a servis. Organizátor má po ukončení kurzu povinnosť odovzdať evidenciu absolventov radcovského kurzu tajomníkovi RpV.
4. Organizátori musia na začiatku pripraviť plán radcovského kurzu, ktorý zahŕňa ciele kurzu, organizátorov, očakávaných účastníkov, časový harmonogram, miesto, program, propagáciu a rozpočet radcovského kurzu.
5. Najneskôr mesiac pred prvou časťou radcovského kurzu oznámi organizátor (alebo oblastný inštruktor) tajomníkovi RpV definitívne termíny jednotlivých častí a termín skúšok.

Podmienky uskutočnenia ročníka RK

1. Minimálny a maximálny počet účastníkov si stanovuje vzdelávací tím RK po dohode s oblastným inštruktorom. Zároveň aj ďalšie podmienky pre ročník RK si vzdelávací tím stanovuje sám po dohode s oblastným inštruktorom (napr. min. počet zapojených zborov).

Plánovacie stretnutia RK

1. Plánovacie stretnutia RK sú oficiálne podujatia SLSK vykazované v rámci oblasti.
2. Vzdelávací tím vykáže svoje plánovacie stretnutia (trvajúce dlhšie ako 3 hodiny) v systéme Tee-pee podľa termínov stanovených Ústredím SLSK.

Propagácia a administratíva

1. Vzdelávací tím sa môže obrátiť na tajomníka RpV so žiadosťou vystavenia ospravedlnenia do školy pre účastníkov (resp. organizátorov – študentov), s ktorým sa zároveň dohodne na spôsobe prevzatia. Vzdelávací tím tak vykoná najneskôr 7 dní pred konaním danej časti RK.
2. Jednotlivé náležitosti ohľadom nahlasovania radcovského kurzu, radcovských skúšok a zoznamu absolventov sú uvedené v tejto internej smernici.
3. Ak nastali problémové situácie (zranenia, krádež, nekonanie podujatia...), ktoré si vyžadujú ďalšiu asistenciu predsedu RpV alebo Ústredia SLSK, vzdelávací tím to bezodkladne nahlási tajomníkovi RpV.
4. Pre účely priebežného hodnotenia vzdelávania v SLSK zbiera vzdelávací tím RK po ukončení kurzu odpovede v anonymnom dotazníku. Jeho formulár posieľa tímu tajomník RpV. Odpovede z neho tajomník RpV sprístupní aj vzdelávaciemu tímu daného RK. Ak účastníci nevyplňajú dotazník priamo na poslednej vzdelávacej časti, vyplnia ho do 30 dní od ukončenia vzdelávacej časti online formu dotazníka.

Povinnosti tajomníka a predsedu RpV

1. Aktívne komunikujú so vzdelávacími tímami RK.
2. Vystavujú potvrdenia, dekréty a ospravedlnenky pre účastníkov.
3. Vedú evidenciu odovzdaných dekrétov z RK a starajú sa o zaznamenanie absolventov do systému Tee-pee.

Financovanie RK

1. Príprava rozpočtu pre RK je v kompetencii oblastného inštruktora v spolupráci s oblastným hospodárom a vodcom vzdelávacieho tímu RK.
2. V prípade RK z národnej úrovne sa financovanie riadi IS RpV: Organizovanie voľných vzdelávacích kurzov. Príprava rozpočtu je v kompetencii predsedu RpV, resp. ním povereného vodcu vzdelávacieho tímu.
3. V prípade, že SLSK poberá grant na vzdelávacie aktivity RK v oblastiach, predseda a tajomník informujú oblastného inštruktora a vzdelávací tím RK a dohodnú sa na ďalšom postupe.

Archív vzdelávacieho tímu RK

1. Vzdelávací tím RK si vedie vlastný archív, v ktorom archivuje:
 - a. prihlášky účastníkov na vzdelávacie podujatie (po ukončení ročníka vzdelávací tím skartuje, resp. odstráni z elektronického úložiska osobné údaje účastníkov),
 - b. zoznamy prednášateľov jednotlivých tém alebo matice jednotlivých častí (v prípade potreby sú tieto dokumenty na vyžiadanie dostupné oblastnému inštruktorevi, tajomníkovi alebo predsedovi RpV).
2. V prípade posielania súborov, ktoré obsahujú osobné údaje účastníkov vzdelávacieho podujatia či členov vzdelávacieho tímu, sú tieto súbory zaheslované.

V. Radcovská činnosť

Charakteristika a zámer radcovskej činnosti

1. Realizácia radcovskej činnosti je v Slovenskom skautingu (SLSK) podmienkou účasti na radcovskej skúške.
2. Radcovskou činnosťou má budúci radca preukázať schopnosť aplikovať svoje vedomosti do praxe.
3. Náležitosti radcovskej činnosti sú totožné pre absolventa RK aj pre záujemcu o radcovské skúšky bez absolvovania RK.

Náplň radcovskej činnosti a podmienky pre jej absolvovanie

1. Jednotlivé časti radcovskej činnosti sú:
 - a. 3 družinovky so stanoveným cieľom;
 - b. naplánovanie spolu so skúsenejším členom výlet/výpravu s cieľom (minimálne 3 hodiny; na splnenie podmienky akcia nemusí byť zrealizovaná);
 - c. plán činnosti družiny s cieľom na 2 mesiace.
2. Na vypracovanie radcovskej činnosti slúži *Formulár radcovskej činnosti* ([Príloha č 02](#) tohto dokumentu).
3. Predkladateľ radcovskej činnosti musí byť hlavným organizátorom družinoviek. O prípadných výnimkách rozhoduje vzdelávací tím radcovského kurzu/oblastný inštruktor/inštruktor.
4. Družinovky a výlet/výprava, ktoré sú predmetom radcovskej činnosti, musia mať jasne stanovený cieľ, ktorý vychádza z potreby družiny, v ktorej budúci radca pôsobí alebo pre ktorú družinovky a výlet/výpravu pripravuje. Po realizácii a vyhodnotení tútor podpisuje úspešné splnenie radcovskej činnosti.

VI. Radcovské skúšky

Podmienky získania potvrdenia o absolvovaní a oprávnenia absolventa RK

1. Podmienky získania potvrdenia sú:
 - a. Splnenie podmienok, ktoré od účastníka vyžaduje konkrétny vzdelávací tím na radcovskom kurze (napr. maximálny počet vynechaných dní, vypracovanie praktického zadania...).
 - b. Rozhodnutie vzdelávacieho tímu, že účastník má všetky predpoklady stať sa radcom v SLSK a pracovať s deťmi a mládežou. V prípade, že vzdelávací tím rozhodol, že účastník nemá predpoklady stať sa radcom v SLSK a pracovať s deťmi a mládežou, potvrdenie o absolvovaní radcovského kurzu mu nebude vydané. Vzdelávací tím sa môže individuálne s neúspešným absolventom dohodnúť, za akých podmienok mu bude potvrdenie dodatočne vydané. Vzdelávací tím môže, ale nemusí využiť túto možnosť.
2. Absolvent dostáva potvrdenie o absolvovaní radcovského kurzu. Môže sa prihlásiť na radcovské skúšky.

Náplň a priebeh radcovských skúšok

1. Táto časť internej smernice dopĺňa OP kapitolu 8 odsek o radcovských skúškach. Náplň radcovských skúšok je totožná pre absolventov RK aj pre záujemcov o radcovské skúšky bez absolvovania RK.

2. Komisie radcovských skúšok overujú kompetencie, ktoré sú v IS RpV: Obsahová náplň RK a kompetenčný profil pre hodnot' Radca definované ako:
 - a. skúšky – teoretická otázka
 - b. skúšky – modelová situácia
3. Overovanie vedomostí kandidátov na radcovských skúškach sa uskutočňuje jednotlivo.
4. Radcovská skúška sa koná formou rozhovoru, ktorého základom je odpoveď na jednu otázku z nosných tém radcovského kurzu, jednu otázku z ostatných tematických okruhov a vyriešenie modelovej situácie, ktoré si skúšaný vyžrebuje pred ústnou skúškou. Témy ústnych skúšok musia vychádzať z tém prednášaných na radcovskom kurze a schvaľuje ich RpV. Celá skúška prebieha formou vzájomnej diskusie, členovia komisie kladú adeptovi rôzne otázky z užšieho i širšieho okruhu preberanej témy. Modelové situácie nemusia byť zodpovedané ústne. Môžu byť vytvorené priamo a kandidát reaguje na zahrané situácie.
4. Prílohou tohto dokumentu sú:
 - a. zoznam nosných tém (téma, skúšané kompetencie, podotázky) - [Príloha č. 03](#)
 - b. zoznam ostatných tém (téma, skúšané kompetencie, podotázky) - [Príloha č.04](#)
 - c. zoznam modelových situácií (vrátane krátkych pomocných komentárov či podporných bodov k modelovej situácii pre skúšobné komisie) - [Príloha č.05](#)
 - d. predpripravené kombinácie, vrátane podotázok pri nosnej a ostatnej téme - [Príloha č.06](#) .

Hodnotenie radcovskej skúšky

1. Hodnotenie skúšky každého kandidáta sa robí písomne do protokolu z radcovskej skúšky. Protokoly z radcovských skúšok sú vedené v evidencii oblasti, prípadne RpV.
2. Výsledok skúšok sa vyjadruje hodnotením „vyhovel“ alebo „nevyhovel“ ku každej z 2 otázok a k modelovej situácii. Aby absolvent zložil skúšku, je nutné, aby vyhovel z nosnej témy a aspoň z jednej z nasledovných: ostatná téma alebo modelová situácia.
3. Skúšobná komisia rozhoduje o vyhovení, resp. nevyhovení kandidáta vzájomným konsenzom. V prípade, že v komisii nedôjde ku konsenzu, o výsledku rozhoduje hlasovanie členov komisie, pričom každý člen skúšobnej komisie má povinnosť vyjadriť svoj názor (vyhovel/nevyhovel), každý člen má rovnocenný hlas. Skúšobná komisia po skončení skúšok oboznámi každého kandidáta s výsledkom hodnotenia.
4. V prípade, že kandidát nevyhovel, môže požiadať oblastného inštruktora alebo RpV o opakovanie skúšky v inom termíne, najskôr však 3 mesiace po predchádzajúcich skúškach.
5. Úspešný absolvent radcovských skúšok, v prípade splnenia všetkých podmienok, dostane najneskôr do 2 mesiacov od konania radcovských skúšok radcovský dekrét, ak sa tak nestalo v deň skúšok.

Povinnosť organizátora radcovských skúšok

1. Organizátor radcovských skúšok je povinný:
 - a. Min. 1 mesiac pred konaním skúšok ohlásiť termín (elektronicky/listom) každému absolventovi radcovského kurzu, alebo min. 2 mesiace, ak sa jedná o radcovské skúšky pre kandidátov bez absolvovania radcovského kurzu.
 - b. Min. 1 mesiac pred konaním skúšok poslať tajomníkovi RpV zoznam účastníkov skúšok. Tajomník RpV pripraví najneskôr dva týždne pred konaním skúšok radcovské dekréty a dohodne sa s organizátorom skúšok o spôsobe ich prevzatia.
 - c. zabezpečiť vedenie protokolu z radcovskej skúšky, ktorý ostáva spolu s radcovskými činnosťami v dokumentácii RpV. Ak je organizátorom oblastný inštruktore, protokoly aj činnosti ostávajú v dokumentácii oblasti.

- d. najneskôr do 1 mesiaca po skončení skúšok zaslať tajomníkovi RpV zoznam úspešných absolventov skúšok RpV.
2. Insígnie pre úspešných absolventov radcovských skúšok si zabezpečuje organizátor skúšok.
3. Tajomník RpV zapíše úspešných absolventov radcovských skúšok do systému Tee-Pee a do evidencie RpV. Radcovské dekréty, ktoré neboli vydané (t. j. dekréty neúspešných účastníkov radcovských skúšok) organizátor skartuje.

ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

1. Táto interná smernica je záväzná pre všetkých členov SLSK.
2. Výnimku z konkrétnych bodov môže udeliť predseda RpV po dohode so vzdelávacím tímom, resp. oblastným inštruktorom.
3. Dátumom účinnosti tejto internej smernice ruší platnosť IS RpV - Obsahová náplň Radcovského kurzu a kompetenčný profil pre hodnot' radca, IS RpV - Radcovská činnosť, IS RpV - Radcovské skúšky a IS RpV - Organizovanie Radcovského kurzu.

Príloha č. 01: Obsahové náplne a kompetenčný profil pre hodnosť Radca

Prierezové kompetencie	
Radca:	
Súhlasí s myšlienkovými základmi skautingu.	odporúčanie tímu
Správa sa priateľsky a empaticky.	odporúčanie tímu
Vie sa hrať a dokáže byť rovnocenným partnerom v hre.	odporúčanie tímu
Dokáže viesť družinu.	radcovská činnosť
Pozná schopnosti, zručnosti a zázemie detí zo svojej družiny a v spolupráci s lídrom/vodcom dokáže na základe toho prispôbiť svoje vystupovanie a program.	radcovská činnosť
Buduje fungujúce vzťahy v družine.	odporúčanie tímu
Ovláda prvú pomoc min. v rozsahu odborky Prvá pomoc, zelený stupeň.	certifikát/odborka

Osobnosť radcu a jeho životný štýl	60
<ul style="list-style-type: none"> • poslanie radcu, jeho významná rola družine a v oddiele; kompetencie a oprávnenia funkcie radca • radca ako vzor, ale i autorita (nezneužívanie moci); ideálny radca • prezentácia radcu na verejnosti (škola, ulica...), na sociálnych sieťach • vytváranie osobného vzťahu s jednotlivcami a rešpektovanie ich individuality • osobná motivácia, nabádanie k osobnému rozvoju a vzdelávaniu sa (voľné vzdelávacie kurzy, LRŠ, vzdelávacie moduly, programová ponuka pre rangerov) a vyrovnanie sa s osobným zlyhaním • životné zručnosti budované prostredníctvom radcovania 	
Radca:	Forma overenia
Rozumie postaveniu radcu, jeho úskaliam a výhodám.	odporúčanie tímu, skúšky – modelová situácia
<i>Miesto na poznámky</i>	

Komunikácia s členom, rodičom a vodcom	60
<ul style="list-style-type: none"> • základné komunikačné zručnosti a prejav • komunikácia s členmi družiny, s rodičom, vodcom • Tee-Pee, spravovanie vlastného profilu, prístup a spravovanie členov družiny • práca s citlivými údajmi • šírenie informácií potrebných pre činnosť (výpravy, družinovky, tábory) vhodnými kanálmi (telefón, email, sociálne siete) 	
Radca:	Forma overenia
Dokáže prispôbiť komunikáciu prijímateľovi (členovia družiny, rodič, vodca) a situácii.	skúšky – modelová situácia, odporúčanie tímu
Dokáže spravovať vlastný účet a účet svojej družiny v systéme Tee-Pee.	odporúčanie tímu

Miesto na poznámky

Tip: komunikáciu s členmi družiny, s rodičom a vodcom trénovať počas kurzu prostredníctvom modelových situácií (rôzne komunikačné situácie a rôzni prijímatelia).

Motivácia	60
<ul style="list-style-type: none"> druhy motivácie členov (vnútorná, vonkajšia/na základe potrieb členov družiny) prirodený dôsledok konania vs. odmeny a tresty v družinovej praxi (výhody a nevýhody; rôzne typy odmien) bodovanie v družine ocenenia (Sedem ľalií, Skaut roka, vlastné ocenenia – nominovanie a udelenie ocenenia) práca so súťaživosťou (súperenie vs. kooperácia, prekonávanie samého seba) 	
Radca:	Forma overenia
Rozlišuje a dokáže využívať rôzne spôsoby motivácie na základe situácie, resp. potreby detí.	radcovská činnosť
Pri využívaní odmien a trestov nezneužíva svoje postavenie.	odporúčanie tímu
Pri výchove dokáže pracovať s prirodenými dôsledkami konania členov bez potreby trestov.	skúšky – modelová situácia
<i>Miesto na poznámky</i>	

Družina a jej duch	75
<ul style="list-style-type: none"> čo je to družinový duch, budovanie družinového ducha a družinovej identity piliere družiny (družina, radca, podpora oddielu) podmienky fungovania družiny (demokratický systém, samostatnosť družiny vzhľadom na vekovú kategóriu, zaangažovanie každého člena družiny, vekové rozpätie v družine a počet jej členov, spolupráca radcu a podradcu/spoluradcu) význam družinového systému, výhody, postavenie družiny v oddiele družina ako tím a výhody práce v malých tímoch spoločné zážitky a dobrodružstvo družinové funkcie, ich vhodné rozdelenie členom a výhody rozdelenia funkcií družinové insigne, tradície, rituály (význam a príklady) družinová výbava (debna, kuchárska výbava, lekárnička + výbava jednotlivca) 	
Radca:	Forma overenia
Rozumie významu budovania družinovej identity a družinového ducha a dokáže ju primeraným spôsobom budovať.	skúšky – teoretická otázka
Rozumie významu a fungovaniu družiny a dokáže v praxi využiť jej výhody.	skúšky – teoretická otázka, radcovská činnosť
<i>Miesto na poznámky</i>	

Základy vývinovej psychológie	75
-------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> • základná charakteristika vlčiat a včielok a program pre túto vekovú kategóriu • základná charakteristika skautov a skautiek a program pre túto vekovú kategóriu • potreby a záujmy dnešných detí (trávenie voľného času) • prístup k deťom a ako s nimi pracovať; zvládanie náročných prejavov detí (hnev, plač, agresivita, hlučnosť, smiech...) • neposlúchajúce deti, boj o moc/pozornosť 	
Radca:	Forma overenia
Pozná základnú charakteristiku vlčiackej-včielkarskej a skautskej vekovej kategórie a dokáže tieto poznatky využiť v praxi.	skúšky – teoretická otázka
Vie, ako postupovať v špecifických prípadoch: boj detí o pozornosť/moc, zvládanie hnevu, plaču, agresivity, hlučnosti u detí.	odporúčanie tímu
<p><i>Miesto na poznámky</i></p> <p><i>Tip: základnú charakteristiku možno deklarovať aj prostredníctvom 6 oblastí osobného rozvoja: napr. ako sú na tom včielky a vlčatá s fyzickou kondíciou, pozornosťou, zvládaním emócií, fungovanie v tíme počas hier a pod.</i></p> <p><i>Tip: Zapojiť do prednášky aj tému pohlavného dozrievania a s ním spojené rôzne situácie, s ktorými sa radcovia a radkyne môžu stretnúť na družinovkách/výletoch/tábore (polúcia u chlapcov, menštruácia u dievčat...) – vedenie skautov a skautky k poznaniu, že ide o prirodzenú súčasť ľudského života a nie je to dôvod na posmech.</i></p>	

Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	45
<ul style="list-style-type: none"> • najčastejšie sa vyskytujúce diagnózy – ich charakteristika a prejavy (ADHD, dyslexia, dysgrafia, dyspraxia, aspergerov syndróm, nadpriemerná inteligencia...) • inakosť (pozitíva, práca s inakosťou) • tolerancia a vzájomný rešpekt • hranice zvládnuteľnosti práce s deťmi so ŠVVP • postup (overenie si predpokladov u rodičov, komunikácia s vodcom, požiadanie vodcu o pomoc...) 	
Radca:	Forma overenia
S pomocou vodcu dokáže pracovať s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a plnohodnotne ich zapájať do činnosti.	skúšky – modelová situácia
<p><i>Miesto na poznámky</i></p>	

Nováčik (nový člen družiny/príručka Nováčik)	60
<ul style="list-style-type: none"> • vhodný postup a tipy pri začleňovaní nováčika (prvotná komunikácia so zákonnými zástupcami, vhodné zoznamovacie a tímové aktivity, začleňovací rituál do družiny, šatkovanie...) • práca s knižkou Nováčik (jej význam, témy, využitie učenia sa činnosťou) s dôrazom na témy história skautingu, skautská symbolika, rovnošata a skautská prax • nováčikovská skúška (príprava a realizácia, význam) 	
Radca:	Forma overenia
Pozná knižku Nováčik a vie, ako s ňou pracovať.	odporúčanie tímu
Dokáže pripraviť a zrealizovať nováčikovskú skúšku atraktívnou formou.	odporúčanie tímu

Vie, ako postupovať pri začleňovaní nováčika.	skúšky – teoretická otázka, skúšky – modelová situácia
<i>Miesto na poznámky</i>	

Tvorba aktivít	60
<ul style="list-style-type: none"> • učenie sa činnosťou v programe • povedomie o dramaturgii programu - leitmotív, libreto, symbolický rámec, krivky pozornosti (hodinová, 2-hodinová, 8-hodinová) • tvorba aktivity podľa cieľovej skupiny (počet účastníkov, vek, prostredie, pomôcky, záľuby) a nastavenie cieľov • šablóna na aktivity (popis aktivity, materiál, dĺžka, náročnosť, pravidlá...) • rôzne inšpiračné zdroje a námety (knižné, internetové...) pre tvorbu aktivít • druhy aktivít (vybrané typológie) 	
Radca:	Forma overenia
Dokáže vhodne vybrať a zorganizovať aktivitu pre družinu.	radcovská činnosť
Vie, ako učiť činnosťou a ako to využiť v programe. Pozná klady učenia sa činnosťou.	odporúčanie tímu, radcovská činnosť
Nadobudnuté vedomosti a zručnosti dokáže primeranými a rôznorodými spôsobmi naučiť deti v družine.	radcovská činnosť
<i>Miesto na poznámky</i>	

Družinovka	90
<ul style="list-style-type: none"> • nastavenie cieľov - rozdiel medzi témou družinovky a jej cieľom • štruktúra a harmonogram družinovky: rôzne spôsoby/nástroje/aplikácie uľahčujúce prípravu a sledovanie harmonogramu (bodový scenár, iné aplikácie...) • plán, priebeh, vyhodnotenie družinovky • netradičné družinovky • pripravenosť a plánovanie družinoviek a akcií vs. improvizácia (výhody/nevýhody) 	
Radca:	Forma overenia
Na základe potrieb členov vie naplánovať a zorganizovať družinovku (i netradičnú) s konkrétnym cieľom.	radcovská činnosť
Dokáže nadobudnuté vedomosti aplikovať do praxe pri tvorbe družinového programu pre družinu (plánovanie, realizácia a zhodnotenie družinovky).	radcovská činnosť
<i>Miesto na poznámky</i> <i>Tip: aplikácie a nástroje pri plánovaní družinovky: napr. Google calendar, Slack, Trello, Asana, excel</i>	

Celoročná činnosť družiny	60
----------------------------------	----

<ul style="list-style-type: none"> • význam dlhodobého plánovania činnosti družiny • možnosti činnosti družiny cez rok vzhľadom na ročné obdobia, mesiace, stanovené ciele, možnosti a schopnosti členov • výlety, výpravy a ich význam • netradičné prvky a dobrodružstvo v programe • alternatívny program pri rôznych situáciách (počasie, málo členov...) • radcovský zápisník (obsah, význam, publikácia Radcovský zápisník) 	
Radca:	Forma overenia
Dokáže naplánovať činnosť družiny aspoň na mesiac s ohľadom na členov, celoročnú činnosť oddielu a plnenie programových prvkov.	radcovská činnosť
V spolupráci so skúsenejším členom dokáže pripraviť družinový výlet a výpravu.	radcovská činnosť
<i>Miesto na poznámky</i> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Metodická poznámka:</u> radcov vedieme pri organizovaní výletov/výprav k spolupráci so starším a skúsenejším členom oddielu. V rámci radcovskej činnosti má viesť výlet/výpravu naplánovať, nemusí ju nutne organizovať. Vzdelávací tím RK, pokiaľ to uzná za vhodné, si realizáciu naplánovaného výletu/výpravy môže stanoviť ako podmienku absolvovania kurzu. 	

Bezpečnosť a krízové situácie	45
<ul style="list-style-type: none"> • miera prípustného rizika • zásady bezpečnosti pri aktivitách a pobyte vonku, v klubovni, pri práci a pri špecifických činnostiach (vodné aktivity, plávanie, jaskyniarstvo) a v krízových situáciách (búrka, zranenie, prejavy agresie, šikana/kyberšikana...) • krízová komunikácia s kompetentnými osobami: záchranné zložky, prítomní členovia družiny, rodičia, oddielový vodca (základné zásady – ozrejmienie situácie, nahlásenie kompetentným) 	
Radca:	Forma overenia
Pozná pravidlá bezpečnosti a riadi sa nimi.	skúšky – modelová situácia
Pozná postup, ako sa zachovať v prípade krízových situácií v družine.	skúšky – modelová situácia
<i>Miesto na poznámky</i>	

Skautský sľub a zákon, poslanie SLSK	45
<ul style="list-style-type: none"> • poslanie skautingu a miesto radcu v ňom • skautský sľub a zákon (znenie, význam pre jednotlivca) • oboznamovanie družiny so skautským zákonom a sľubom 	
Radca:	Forma overenia
Vie, ako cielene v rámci svojej činnosti môže napĺňať poslanie skautingu.	skúšky – teoretická otázka
Pozná spôsoby, ako priblížiť členom družiny význam sľubu a zákona.	odporúčanie tímu
<i>Miesto na poznámky</i>	

--

Duchovno v skautingu	45
<ul style="list-style-type: none"> • duševné vs. duchovné • význam duchovna v skautingu • uchopenie duchovného rozmeru a práca s ním, prehlbovanie duchovného rozmeru v družine • budovanie vzťahu k prírode a k ľudským výtvorom, prehlbovanie vnímania krásy a hodnôt s ohľadom na rozvoj členov družiny • výchovné prvky v programovej ponuke SLSK zamerané na duchovný rozvoj (odborky, VPM, časti stupňov napredovania, sprevádzanie členov družiny L'aliovým krížom) • príklady a tvorba duchovných aktivít 	
Radca:	Forma overenia
Rozumie významu duchovna v skautingu a vie, prečo je jeho rozvoj dôležitý.	skúšky – teoretická otázka, odporúčanie tímu
Pozná spôsoby zapojenia duchovna do programu družiny.	odporúčanie tímu
<i>Miesto na poznámky</i>	

Výchovný program	45
<ul style="list-style-type: none"> • programová ponuka SLSK pre víťatá a skautov (stupne napredovania, odborky, výzvy, voľné programové moduly, najvyššie programové ocenenia) • 6 oblastí osobného rozvoja a ich uplatnenie a význam v programe • praktické prispôsobovanie programu a programových prvkov vekovej kategórii • globálne vzdelávanie v skautskom programe a jeho význam • špecifiká vodnoskautského programu pre víťatá a skautov 	
Radca:	Forma overenia
Pozná programovú ponuku SLSK pre víťatá a včielky, skautov a skautky a dokáže s ňou pracovať a podľa potreby ju prispôbiť.	skúšky – teoretická otázka, radcovská činnosť
Má základné povedomie o globálnom vzdelávaní.	skúšky – teoretická otázka
Rozumie 6 oblastiam osobného rozvoja a tieto poznatky dokáže využiť v praxi.	skúšky – teoretická otázka
<i>Miesto na poznámky</i> <i>Časť prednášky možno viesť aj formou riešenia modelových situácií:</i> Deti sa na internete dočítali o množstve odboriek, ktoré im Slovenský skauting ponúka. Radi by ich plnili spoločne ako družina, ale nevedia sa dohodnúť na jednej konkrétnej. Keď sa už ako tak dohodnú na tom, že si budú plniť chemika, jedno z detí vyhlási, že tak on teda nebude chodiť na skauting, lebo chémia patrí do školy a nie na družinovky. Čo urobíš? Vo vašom vlčiackom oddiele sa nikdy neplnili stupne napredovania a ani ty s nimi nemáš žiadne skúsenosti. Tvoji členovia však o nich čítali v Džungli a chceli by ich plniť. Ako budeš postupovať?	

Príloha č. 02: Formulár radcovej činnosti

Radcovská činnosť

Meno a priezvisko:

Oddiel a zbor:

Absolvovaný radcovský kurz: ÁNO/NIE

a) 3 družinovky so stanoveným cieľom

DRUŽINOVKA Č.1

- Vypĺňa sa pred realizáciou družinovky:

Dátum a čas:	
Názov družiny, oddiel:	
Tvoja funkcia v tejto družine:	
Veková kategória:	
Predpokladaný počet detí:	

Cieľ/ciele: Prečo si zvolil/a tento cieľ?	
Potrebný materiál:	
Podrobný plán družinovky:	<i>Napríklad:</i> 16:00-16:05: Zahájenie (družinový rituál + jeho popis) 16:05-16:10: Drobnička Gordický uzol + popis),...

- Vypĺňa sa po realizácii družinovky:

Vyhodnotenie: <i>Naplnil sa cieľ Tvojej družinovky? Okrem slovného hodnotenia skús oznámkovať naplnenie cieľa (cieľov) od 1 po 5, pričom 1 je najlepšie. Akými aktivitami bol dosiahnutý? Každú svoju aktivitu ohodnot' od 1-5, pričom 1 je najlepšie, ako sa Ti podarila. Dopíš aj slovný komentár.</i>	
---	--

<p><i>Mal/a si na družinovku pripravený všetok materiál k aktivitám čo si potreboval/a?(nemusel/a si odbiehať, hľadať niečo za pochodu, pripravovať počas družinovky, máš diery v programe, keď si pripravuješ veci a ostatní iba sedia...)?</i></p> <p><i>Stalo sa počas družinovky niečo nečakané (úraz, roztržka, zlé počasie) a ako si sa vysporiadal/a s problémom?</i></p> <p><i>Ako celkovo hodnotíš túto družinovku? Myslíš, že sa deťom páčila? Na základe čoho si to myslíš?</i></p>	
--	--

DRUŽINOVKA Č.2

- Vypĺňa sa pred realizáciou družinovky:

Dátum a čas:	
Názov družiny, oddiel:	
Tvoja funkcia v tejto družine:	
Veková kategória:	
Predpokladaný počet detí:	

Cieľ/ciele: Prečo si zvolil/a tento cieľ?	
Potrebný materiál:	
Podrobný plán družinovky:	<p><i>Napríklad:</i> 16:00-16.05: Zahájenie (družinový rituál + jeho popis) 16:05-16:10: Drobnička Gordický uzol + popis),...</p>

- Vypĺňa sa po realizácii družinovky:

<p>Vyhodnotenie:</p> <p><i>Naplnil sa cieľ Tvojej družinovky? Okrem slovného hodnotenia skús oznámkovať naplnenie cieľa (cieľov) od 1 po 5, pričom 1 je najlepšie. Akými aktivitami bol dosiahnutý?</i></p> <p><i>Každú svoju aktivitu ohodnot' od 1-5, pričom 1 je najlepšie, ako sa Ti podarila. Dopíš aj slovný komentár.</i></p> <p><i>Mal/a si na družinovku pripravený všetok materiál k aktivitám čo si potreboval/a?(nemusel/a si odbiehať, hľadať niečo za pochodu, pripravovať počas družinovky, máš diery v programe, keď si pripravuješ veci a ostatní iba sedia...)?</i></p> <p><i>Stalo sa počas družinovky niečo nečakané (úraz, roztržka, zlé počasie) a ako si sa vysporiadal/a s problémom?</i></p> <p><i>Ako celkovo hodnotíš túto družinovku? Myslíš, že sa deťom páčila? Na základe čoho si to myslíš?</i></p>	
--	--

DRUŽINOVKA Č.3

- Vypĺňa sa pred realizáciou družinovky:

Dátum a čas:	
---------------------	--

Názov družiny, oddiel:

Tvoja funkcia v tejto družine:	
Veková kategória:	
Predpokladaný počet detí:	

Cieľ/ciele: Prečo si zvolil/a tento cieľ?	
Potrebný materiál:	
Podrobný plán družinovky:	<i>Například:</i> 16:00-16.05: Zahájenie (družinový rituál + jeho popis) 16:05-16:10: Drobnička Gordický uzol + popis),...

- Vypĺňa sa po realizácii družinovky:

<p>Vyhodnotenie:</p> <p><i>Naplnil sa cieľ Tvojej družinovky? Okrem slovného hodnotenia skús oznámkovať naplnenie cieľa (cieľov) od 1 po 5, pričom 1 je najlepšie. Akými aktivitami bol dosiahnutý?</i></p> <p><i>Každú svoju aktivitu ohodnot' od 1-5, pričom 1 je najlepšie, ako sa Ti podarila. Dopíš aj slovný komentár.</i></p> <p><i>Mal/a si na družinovku pripravený všetok materiál k aktivitám čo si potrebova/al?(nemuse/al si odbiehať, hľadať niečo za pochodu, pripravovať počas družinovky, máš diery v programe, keď si pripravuješ veci a ostatní iba sedia...)?</i></p> <p><i>Stalo sa počas družinovky niečo nečakané (úraz, roztržka, zlé počasie) a ako si sa vysporiada/al s problémom?</i></p> <p><i>Ako celkovo hodnotíš túto družinovku? Myslíš, že sa deťom páčila? Na základe čoho si to myslíš?</i></p>	
--	--

b) naplánovanie spolu so skúsenejším členom výlet/výpravu s cieľom (minimálne 3 hodiny; na splnenie podmienky akcia nemusí byť zrealizovaná)

Názov akcie	
Cieľ akcie	
Termín akcie	
Miesto akcie (trasa)	
V bodoch spísaný program (čas, stručné popisy aktivít spolu s ich cieľmi)	
Materiál	

c) plán činnosti družiny s cieľom na 2 mesiace

(Tabuľku si môže radcovský tím prispôsobiť podľa vlastných potrieb)

Dátum	Krok k naplneniu cieľa	Poznámka

Vyhodnotil a skontroloval (tútor/oddielový vodca/oblastný inštruktor/inštruktor, dátum a podpis):

Príloha č. 03: Nosné témy, skúšané kompetencie a podotázky

Družina a jej duch	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozumie významu budovania družinovej identity a družinového ducha a dokáže ju primeraným spôsobom budovať.</i> • <i>Rozumie významu a fungovaniu družiny a dokáže v praxi využiť jej výhody</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnými slovami povedz o význame družinového systému a jeho výhodách pre fungovanie družiny a jej členov. • Čo je to družinový duch a družinová identita a aký je ich význam pre fungovanie družiny; ako a čím budovať družinového ducha a družinovú identitu. • Popíš a vysvetli podmienky fungovania družiny (demokratický systém, postavenie radcu a členov družiny, tímovosť, funkcie v družine a ich prerozdelenie...).
Výchovný program	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pozná programovú ponuku SLSK pre víťatá a včielky, skautov a skautky a dokáže s ňou pracovať a podľa potreby ju prispôsobiť.</i> • <i>Má základné povedomie o globálnom vzdelávaní.</i> • <i>Rozumie 6 oblastiam osobného rozvoja a tieto poznatky dokáže využiť v praxi.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenuj a vysvetli 6 oblastí osobného rozvoja, ich význam v programe a prepojenie na programovú ponuku SLSK • Porozprávaj o programovej ponuke SLSK pre víťatá/včielky, skautov/skautky. Do akej miery ju môžeš ty ako radca prispôsobiť členom? • Kde nájdeš informácie o programovej ponuke SLSK? • Čo je to globálne vzdelávanie? Uveď príklady na programovú ponuku súvisiacu s globálnym vzdelávaním.

Príloha č. 04: Ostatné témy, skúšané kompetencie a podotázky

Základy vývinovej psychológie	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> <i>Pozná základnú charakteristiku včielkovej-včielkarskej a skautskej vekovej kategórie a dokáže tieto poznatky využiť v praxi.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Porozprávaj o základnej charakteristike (komisia sa môže pri odpovedi zamerať viac na tú kategóriu, s ktorou budúci radca pracuje alebo bude pracovať) <ul style="list-style-type: none"> víčať a včielok (telesný vývin, vzájomné vzťahy s vrstovníkmi a fungovanie v tíme, pozornosť, výdrž, zvládanie emócií, spôsob učenia sa nových poznatkov a zručností, vzťah k autoritám) skautov a skautiek (telesný vývin a pohlavné dozrievanie, vzájomné vzťahy a fungovanie v tíme, pozornosť, výdrž, zvládanie emócií, spôsob učenia sa nových poznatkov a zručností, vzťah k autoritám) Uveď príklady na odborku, výzvu, stupeň napredovania, voľný programový modul a aktivitu/hru na duchovný a fyzický rozvoj pre tieto dve vekové kategórie. Ako radcovi/radkyni pomáhajú v činnosti tieto poznatky a základné povedomie o charakteristike vekovej kategórie?
Nováčik (nový člen družiny/príručka Nováčik)	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> <i>Vie, ako postupovať pri začleňovaní nováčika.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Ako budeš postupovať v prípade prvého kontaktu s nováčikom a s jeho rodičmi, resp. zákonným zástupcom? (zdieľanie informácií o pravidelnej činnosti, predstavenie skautingu...) Nováčik po prvýkrát v družine - aké aktivity, program zvolíš? (vhodné typy aktivít, začleňovací rituál do družiny...). Na čo si dať pozor pri začleňovaní nováčika? (môžeš sa sústrediť napr. na porozumenie a prijatie pravidiel v družine, činnosť v kolektíve, čo môže negatívne ovplyvniť to, ako sa nováčik v družine cíti...).
Skautský sľub a zákon, poslanie SLSK	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> <i>Vie, ako cielene v rámci svojej činnosti môže naplňovať poslanie skautingu.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnými slovami popíš poslanie skautingu a čo je úlohou radcu v ňom. Na konkrétnych príkladoch uveď, ako v rámci družinovej činnosti cielene pomáhaš k naplňaniu poslania skautingu. Ako zabezpečíš, aby činnosť družiny smerovala k naplňaniu poslania SLSK? (plánovanie, hodnotenie...)
Duchovno v skautingu	
Overované kompetencie	Pomocné podotázky
<ul style="list-style-type: none"> <i>Rozumie významu duchovna v skautingu a vie, prečo je jeho rozvoj dôležitý.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Čo je to duchovný rozmer a aký je jeho význam v skautingu? Duchovný rozmer skautského zákona a sľubu: na konkrétnych príkladoch vysvetli, ako je rozvíjaná duchovná oblasť prostredníctvom práce so skautským zákonom a sľubom. Ktoré prvky výchovného programu SLSK sú zamerané na duchovný rozvoj?

Príloha č. 05: Modelové situácie

Overovaná kompetencia: *Rozumie postaveniu radcu, jeho úskaliam a výhodám.*

<p>1. Si radcom družiny. Od septembra k tebe do družiny rodičia prihlásili chlapca (13 rokov). Obaja rodičia boli kedysi skauti a veľmi chcú, aby aj ich syn bol skautom. Jemu sa to však nepáči, do aktivít sa nezapája. Na družinovky a akcie chodí, pretože ho zvyčajne vozia rodičia. Výnechal ale posledné 3 družinovky. Pri náhodnom stretnutí s rodičmi si sa ich opýtal, či prestal chodiť. Rodičia však tvrdia, že nie. Na družinovku chlapec opäť prišiel – avšak ako zvyčajne ju celú presedel v kúte a odmietal sa s kýmkoľvek rozprávať. Pri rozhovore s ním si zistil, že má záľubu v modelárstve a na skauting ho dotlačili rodičia. Aký postup zvolíš?</p>	
<p>Poznámka pre komisiu</p>	<p>Modelová situácia má viaceré roviny: uvažovanie o tom, či musí dieťa nutne skauting baviť, keď sú aj jeho rodičia skauti; asertivita radcu v prípade komunikácie so staršími/dospelými (vysvetliť rodičom situáciu, ako to vníma a vidí radca, byť úprimný); prispôsobovanie programu jednotlivcovi verzus činnosť v kolektíve...</p>

<p>2. Tvoj podradca/spoluradca si dlhodobo neplní svoje povinnosti - nepomáha pri príprave družinoviek, často na družinovky nepríde, pričom ti o tom ani nedá vedieť. Ako sa zachováš?</p>	
<p>Poznámka pre komisiu</p>	<p>Potreba otvorenej a úprimnej komunikácie; radca by sa mal pokúsiť nenásilným spôsobom zistiť, kde je problém (podradca/spoluradca nemá čas, myslí si, že je všetko na jeho pleciach, nebaví ho to...), navrhnúť, aby spoločne hľadali riešenie - pri tomto rozhovore potreba vytvorenia príjemného prostredia, atmosféry (radca by nemal to, že si podradca/spoluradca niečo nepripravil, riešiť pre členmi družiny); tiež môže radca požiadať staršieho a skúsenejšieho člena oddielu (napr. líder, vodca), aby mu pomohol pri tomto rozhovore. V rozhovore skúsiť pohovoriť aj o osobnom napredovaní, prípadne plnení si spoločných výziev/odboriek, ako forma motivácie. Ďalšia rovina je zodpovednosť, ktorú má radca za družinovky a to, či je ich program plnohodnotný a smeruje k napĺňaniu poslania. Okrem toho môže v rámci modelovky tiež odznieť, že radca by mal mať v zálohe pripravené dve-tri aktivity, keby náhodou prišlo k podobnej situácii, pričom ich použitie nemôže vyznieť pred členmi, že ON práve zachránil celú družinovku...</p>

<p>3. Počas plnenia výzvy/stupňa napredovania (vl. výber), má jeden člen/členka družiny výrazné problémy pri plnení úloh, ktoré sú zamerané na fyzickú oblasť rozvoja. Navrhne radcovi, aby upravil podmienky, pretože si ju chce spraviť. Ostatní členovia družiny sú kvôli tomu demotivovaní a nechcú pokračovať v plnení výzvy/stupňa napredovania, tvrdia, že je to nefér, pretože všetci by mali mať rovnaké podmienky. Ako by si to riešil?</p>	
<p>Poznámka pre komisiu</p>	<p>Radca by mal najprv viesť súkromný rozhovor s členom družiny, ktorému robia problém úlohy vo výzve/stupni napredovania. Dávame pozor na to ako by skúšaný pristupoval k členovi družiny (či by s ním viedol rozhovor, ako by riešil danú situáciu). Radca po zistení problému vedie rozhovor s celou družinou, mal by sa im snažiť vysvetliť, že niektorým idú lepšie úlohy, ktoré sú zamerané na fyzickú a iným zase lepšie tie, ktoré sú skôr zamerané na rozmyšľanie (každý má iné slabé a silné stránky). Zároveň je dôležité, aby si radca uvedomil, že má kompetenciu prispôbovať úlohy zo stupňov napredovania, resp. má túto kompetenciu vodca oddielu (s ktorým sa môže poradiť). Radca napríklad môže rozdeliť členom družiny rôzne úlohy z výzvy/stupňa napredovania. Jednotlivci si na ne vymyslia program a s družinou si to potom spolu splnia. Radca tým dá priestor realizovať sa jednotlivým členom a poukáže pritom na ich silné stránky. Takto si navzájom pomôžu a popritom budujú družinového ducha (Spolu sa dopĺňajú. To čo nejde jednému, ide druhému a naopak).</p>

Overované kompetencie: *Dokáže prispôbiť komunikáciu prijímateľovi (členovia družiny, rodič, vodca) a situácii. S pomocou vodcu dokáže pracovať s deťmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a plnohodnotne ich zapájať do činnosti.*

<p>4. Na družinovke sa pohádali a pobili dvaja členovia.</p>	
<p>Poznámka pre komisiu</p>	<p>Situácia sa dá riešiť na úrovni minulosti (aká je príčina) - prítomnosti (konflikt) - budúcnosti (čo z toho vyplýva + konkrétne opatrenia zo strany radcu a družiny):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ubezpečenie sa, že nedošlo k zraneniu (modelová situácia to priamo nekonkretizuje!) ● hľadanie možností zmierenia oboch členov, zachovanie chladnej hlavy ● nájsť príčinu konfliktu a urobiť všetko pre to, aby sa to vysvetlilo; vypočutie si oboch strán predtým, ako sa vyvodí závery o tom, kto môže za vyvolaný konflikt ● apelovať na empatiu medzi členmi družiny, nenútiť ich do umelého zmierenia ("a teraz si podajte ruky/a teraz sa navzájom ospravedlňte)

	<ul style="list-style-type: none"> ● pracovanie so zvyšnými členmi družiny ● prevencia do budúcnosti
--	--

<p>5. Víča (v 4. ročníku ZŠ) sa dlhodobo vyhýba situáciám, v ktorých by muselo čítať nahlas napr. čítanie pravidiel pri hrách alebo spoločnom čítaní príbehu. Ak sa tak náhodou stane, číta veľmi pomaly a ťažkopádne, mylí si písmenká (b za d, s za z...). Už si to všimli aj ostatní členovia družiny a začali sa mu pre to za jeho chrbtom smiať. Aký bude tvoj postup? V iných situáciách (športové a kreatívne aktivity, aktivity zamerané na kreativitu...) nemá víča problém.</p>

Poznámka pre komisiu	Komunikácia s rodičmi, obrátenie sa na vodcu (prípadne lídra) s prosbou o pomoc; prispôbienie programu družiny tak, aby sa minimalizovalo čítanie nahlas, v prípade, že majú členovia družiny čítať potichu, dať dostatočný čas; zamerať sa v družine na rozvoj priateľských vzťahov, toleranciu a vzájomný rešpekt. Ako radca pracujem len s overenými informáciami, nikdy ja ani vodca nevyslovujeme diagnózu.
----------------------	--

<p>6. Pred sv. Jurajom dáš deťom vedieť, že majú po celý deň nosiť na krku šatku. Keď sa deti o týždeň pýtaš, či šatku nosili a či stretli počas dňa iných skautov, dozvieš sa, že niektoré deti z družiny šatku nemali, lebo im prišlo trápne ju nosiť do školy. Ako zareaguješ?</p>

Poznámka pre komisiu	Zisťovanie, prečo deti nosenie šatky mimo skautingu považujú za trápne; význam diskusie s deťmi o sv. Jurajovi a prečo v ten deň nosiť šatku (všeobecne význam otvorenej komunikácie o tom, čo ako skauti robíme, prečo nosíme šatky, rovnosť a pod.). Význam spoločného dohadovania sa v družine na rôznych veciach (napr. nosenie šatky na sv. Juraja, pravidlá fungovania, ale aj vlastný rituál...).
----------------------	--

<p>7. Tvoja koedukovaná družina (víčiacka alebo skautská – vl. výber) dáva rôznymi prejavmi (osočovanie, nezapájanie do rozhovorov a hier) najavo, že nemá rada jednu členku. Tvrdia, že preto, lebo členka na seba neustále púta pozornosť a rozpráva iba ona, resp. skáče ostatným do reči. (Toto jej správanie si si už tiež všimol). Ako budeš riešiť túto situáciu?</p>
--

Poznámka	Osobný (súkromný) rozhovor s danou členkou (Snažiť sa prísť na dôvod tohto jej správania. Uvedomuje si vôbec, že to robí? Vie o tom, len nevie ako to zmeniť? Stáva sa jej to aj v škole?). Radca/radkyňa sa snaží nájsť riešenie, ako pomôcť zlepšiť jej správanie (Nie len v rámci družiny). Vedenie družiny k vzájomnej tolerancii a porozumeniu: hľadania a poukázanie na to, čo členov družiny spája (napr. aktivity na posilnenie družinového ducha). Radca tiež môže zaviesť rôzne družinové funkcie (aby sa každý cítil rovnako zapojený, mal zodpovednosť za niečo).
----------	--

<p>8. Niektorí rodičia tvojich členov im zakazujú pre zlé známky chodiť na skauting. Deti strácajú kontakt s družinou. Čo urobíš?</p>

Poznámka	Roviny v modelovke: <ul style="list-style-type: none"> ● priority (dôležitosť vzdelania - školy a zároveň aktívneho trávenia voľného času - skauting); ● zdôraznenie významu skautingu vo výchove dieťaťa (napr. uviesť dôvody rodičom, prečo nemožno porovnávať zákaz skautingu s napr. zákazom počítačových hier, televízie a pod.) ● hľadanie dôvodu, prečo majú členovia zlé známky (môže to byť aj skauting - napr. ak majú každý týždeň nejakú akciu; alebo, naopak, ukázať, ako môže mať skauting aj dobrý vplyv) ● spoločné hľadanie riešenia (napr. radca ponúkne, že osloví známych, čo by možno mohli pomôcť s doučovaním a pod. Riešenie by ale nemalo zasiahnuť činnosť družiny - nie všetkým členom sa zhoršili známky)
----------	---

<p>9. Jedno dieťa (11 rokov) z družiny dlhodobo pri každej fyzickej aktivite tvrdí, že nemôže behať, lebo má astmu. Jeho rodičia ale nič také neuviedli. Ako sa zachováš?</p>

Poznámka pre komisiu	Ak to rodičia neuviedli, je potrebné overiť si, či na to nezabudli. Ak zistíme, že dieťa klame, treba mu dať vedieť, že sme na to prišli. (Navrhovaný) postup riešenia situácie: <ul style="list-style-type: none"> ● Komunikácia s rodičmi ● Práca s klamstvom, hľadanie dôvodov a spoločné hľadanie vhodných riešení danej situácie, podľa potreby rozhovor na tému skautskej cti ● Práca s fyzickými aktivitami - zistiť, prečo dieťa nechce robiť fyzické aktivity: či nie je program príliš fyzicky náročný, či fyzické hry nevyhráva stále ten istý fyzicky najzdatnejší jedinec, či dieťa nemá nejaké obavy, traumy z fyzických aktivít, či si málo verí, alebo ide len o lenivosť; prípadne zaradiť do programu aktivity, ktoré sa dieťa nebojí robiť (možnosť, aby dieťa navrhlo nejakú fyzickú aktivitu alebo aby radca zaradil fyzickú aktivitu, ktorá nie je zameraná na to, aby ju vyhral ten, ktorý je fyzicky najzdatnejší a prehral ten, kto je najslabší).
----------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> Na riešiteľovi si všimnúť či sa snaží dané tvrdenia podložiť dôkazmi, či nerobí urýchlené závery a dodržiava "prezumpciu nevinu". <p>Druhá možnosť riešenia situácie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Komunikácia s rodičmi Radca sa snaží od nich zistiť, či vedia o tomto probléme (je to zistené lekárom), alebo pozorujú aj oni na svojom dieťati prejavy astmy pri fyzickej aktivite.ale nepovažovali za potrebné to uviesť Radca musí rodičom vysvetliť, prečo je potrebné uvádzať podobné skutočnosti o ich dieťati (aby sa radca vedel pripraviť na situáciu v prípade zhoršenie stavu).
--	--

<p>10. Jeden člen tvojej družiny (viča/včielka) ťa nepočúva, pri vysvetľovaní pravidiel nedáva pozor. Často sa pýta radcu koho má najradšej a uráža sa, ak sa venuješ niekomu viac ako jemu. Pri hrách podvádza. Je to dlhodobý problém. Čo urobíš?</p>	
Poznámka	<p>Radca sa hlavne musí snažiť zistiť prečo jeho člen potrebuje jeho pozornosť (možno problém doma, problémy v škole, prípadne šikana, nedostatok kamarátov). Formou osobného rozhovoru radca členovi vysvetlí, že sa musí venovať všetkým členom družiny rovnako, prípadne mu zverí nejakú malú úlohu, prípadne niečo v čom je dobrý.</p> <p>Komisia sleduje ako sa riešiteľ postaví ku problému (či berie do úvahy všetky možnosti, či vedie rozhovor s členom, či riešiteľ berie do úvahy všetky možnosti, kvôli ktorým mohol tento problém vzniknúť).</p>

Overovaná kompetencia: *Pozná pravidlá bezpečnosti a riadi sa nimi.*

Pozná postup, ako sa zachovať v prípade krízových situácií v družine.

<p>11. Na prvej družinovke po lete si jeden z tvojich členov (11 rokov) pri pohybovej hre v klubovni zlomí nohu. Ide o otvorenú zlomeninu predkolenia. Pozoruješ zároveň, ako sa zranenému členovi zrýchľuje dych, je bledý v tvári. V klubovni si len ty a tvoja družina skautov (všetci 11-12 rokov, spolu 7 členov).</p>	
Poznámka pre komisiu	<p>Riešenie modelovky je v niekoľkých rovinách:</p> <ul style="list-style-type: none"> riešenie aktuálnej situácie (poskytnutie prvej pomoci, zavolanie záchranky, upokojenie zraneného a zároveň aj zvyšok družiny); kontaktovanie rodičov zraneného, oznámenie zranenia vodcovi oddielu (v prípade potreby si radca môže zapísať, ako ku zraneniu došlo, aby si všetko pamätal) prevencia, aby v budúcnosti nedošlo k podobnej situácii (zvážiť, nakoľko je priestor v klubovni usporiadaný na pohybových aktivitách; potreba riadneho dodržiavania pravidiel klubovne; radca má upozorniť na riziká);

<p>12. V družine, ktorú vedieš, si jeden člen priniesol na družinovku 10 €. Na konci ich však nevie nájsť a je z toho nervózny/a. Čo urobíš?</p>	
Poznámka pre komisiu	<p>Bude potrebné upokojiť člena, radca mu môže vysvetliť, ako sa bude postupovať: najprv si poriadne prezrie člen vrecká, batoh, prezistí, či si ich nezabudol doma. Radca tiež môže zdôrazniť, že ich nemusel stratiť v klubovni. Zároveň môže vyzvať zvyšok družiny, aby im pomohla hľadať, resp. prezistiť, kto si čo o peniazoch pamätá a pod. Ak sa peniaze nenájdu, vhodné je upozorniť na stratu rodičov. Radca by mal prejavíť empatiu voči členovi, ale určite by mu nemal ponúknuť, že mu on tých 10 € dá. Ako prevencia do budúcnosti napr. dohodnúť si pravidlá, čo je vhodné/nehodné so sebou brať na družinovku, pričom ale nemôže mať daný člen pocit, že sú tieto pravidlá zavádzané práve "kvôli nemu".</p>

Overovaná kompetencia: *Vie, ako postupovať pri začleňovaní nováčika.*

<p>13. Do tvojej družiny, ktorá už spolu funguje niekoľko rokov prišli traja noví členovia. V novom prostredí sa cítia stratení a treba s nimi prebrať nováčikovské veci, ktoré už majú pôvodní členovia družiny za sebou. Tí vyhlasujú, že opäť nováčika prebrať nechcú, lebo to bude nuda.</p>	
Poznámka pre komisiu	<p>Radca má niekoľko možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> využiť vedomosti, ktoré majú pôvodní členovia družiny na to, aby ich vysvetľovali nováčikovi; alebo zaradiť nováčika do činnosti zaujímavým (netradičným) spôsobom tak, že si ho noví členovia spravia a starí členovia si ho zopakujú zapojenie iného ("vyššieho") stupňa skautského napredovania (v závislosti od vekovej kategórie) pri práci s nováčikmi (viacero úloh je tam formulovaných tak, že tí, ktorí ho plnia, majú niečo vysvetliť mladšiemu/družine)

	<ul style="list-style-type: none"> • čo najrýchlejšie zapojenie nových členov do života družiny, možnosť urobiť si iba niektoré časti z prvého stupňa skautského chodníka (kompetencia radcu upravovať programovú ponuku členom na mieru), aby dobehli zvyšných členov družiny (najmä v prípade, ak majú nováčikovia aj pôvodní členovia družiny rovnaký vek)
--	--

<p>14. Po septembrovom nábere na jednej z miestnych škôl príde na družinovku nový člen. Dozvieš sa, že je spolužiakom dvoch členov družiny. Počas družinovky si všimneš, že sa od neho jeho spolužiaci stráňa, pri rozdeľovaní do tímov pri pohybovej aktivite s ním odmietnu byť v tíme. Po družinovke ti títo dvaja povedia, že s ním nechcú byť v družine, lebo je to bifloš, s ktorým sa nikto nekamoší.</p>
--

Poznámka pre komisiu	Radca môže začať rozhovor s dvoma členmi, prípadne so zvyškom družiny o zapojení nováčka, možnosť zdôraznenia skautského zákona: Skaut je priateľom všetkých ľudí dobrej vôle a bratom každého skauta. Do úvahy tiež prichádza možnosť zamyslenia s celou družinou o tom, že každý je v niečom dobrý a to pomáha spoločnosti, prípadne vymyslieť aktivitu, kde budú títo dvaja členovia v tíme s nováčikom, ktorá im ukáže jeho kvality a vďaka nemu vyhrajú - napr. hra na zapamätávanie, logiku (a tým aj búranie stereotypov o "biflošoch").
----------------------	---

Overovaná kompetencia: *Dokáže pracovať pri výchove s prirodzenými dôsledkami konania členov bez potreby trestov.*

<p>15. Po družinovke si všimneš, že niekto centrom fixkami popísal skrinky v klubovni. Počas schôdzky si si nikoho nevšimol. Ako to vyriešiš, keď:</p> <p>a) jeden z členov družiny sa k činu prizná?</p> <p>b) nikto z družiny sa k činu neprizná (ale určite došlo k popísaniu počas vašej družinovky)?</p>

Poznámka pre komisiu	<p>a) Oceniť skautskú česť, že sa člen priznal, snaha o nápravu - aby člen vyčistil skrinky, prípadne zabezpečil nové, zorganizoval brigádu na pomoc klubovni...; určite sa nevyhrážať trestami alebo ho nezhadzovať pred ostatnými (neodsudzovať človeka, ale jeho čin). Ukázať členom, že si máme vážiť naše veci (Skaut je ochrancom prírody a cenných ľudských výtvorov).</p> <p>b) Potreba prispôsobiť tomu program nasledujúcich družinoviek (zamyslenie sa nad skautským zákonom a nad bodmi s tým súvisiacimi, nad tým, čo je to skautská česť); náprava vzniknutého stavu zo strany družiny - celá družina vyčistí/premaľuje skrinku, pomôže klubovni formou brigády... Vyhnúť sa tomu, aby niekto z družiny "bonzoval", kto je vinníkom, snaha "vstúpiť do duše" pravému vinníkovi; nevyhrážať sa trestami</p>
----------------------	--

<p>17. 15Člen tvojej skautskej družiny (vek 12 rokov) na tábore podvádza a navádza na podvádžanie aj ostatné deti. Ako budeš postupovať?</p>
--

Poznámka pre komisiu	Pozorovanie, či ide o dlhodobý problém alebo krátkodobý (pri jednej aktivite, len v jeden deň napr.); reflexia, ako boli nastavené pravidlá (dovoliť podvádzať?). Až následne reflexia, prečo podvádza daný člen družiny: osobný súkromný rozhovor, pričom radca by nemal odsudzovať človeka, ale jeho čin (nie útočný, nie je vhodné člena priamo obviňovať a potrestať za podvádžanie a navádzanie na podvádžanie; radca by mal s členom spoločne hľadať dôvod, prečo člen podvádza a zároveň následne hľadať spoločné riešenie). Dôležité je, aby radca hľadal príčinu, prečo člen družiny podvádza. Tiež sa s ním môže rozprávať o tom, aké to má následky (na konkrétnom príklade). Radca tiež môže navrhnúť spoločnú diskusiu s celou družinou (prípadne aj s oddielom) o žití podľa skautského zákona a sľubu. Stanovenie a dodržiavanie pravidiel.
----------------------	--

<p>18. Dvaja veľmi výrazní členovia tvojej družiny neustále meškajú na družinovky. Vždy keď prídu, narušia chod celého programu. Začína sa stávať, že aj ostatní prichádzajú 10 – 15 minút po začiatku družinovky. Ako to vyriešiš?</p>

Poznámka pre komisiu	<p>Roviny v modelovke</p> <ul style="list-style-type: none"> • zistiť dôvod, prečo členovia meškajú (a adekvátnosť dôvodu). Následne hľadanie riešení možných dôvodov. • nájsť motiváciu, aby chodili členovia načas (napr. skvelý družinový rituál, ktorý začína vždy v ten istý čas; nejaký prvok, ktorý bude stmelovať družiny - napr. tajné heslo a pod., ktoré budú poznať iba tí, ktorí prídu načas)
----------------------	--

<p>19. Členovia tvojej družiny (veková kategória podľa vl. výberu) sa nechcú na družinovkách nič učiť, chcú sa iba hrať a keď sa snažíš s nimi prebrať nejakú tému z napredovania, odmietajú spolupracovať. Čo urobíš?</p>
--

Poznámka pre komisiu	<p>V prvom rade môže radca zreflektovať svoje vlastné vedenie družiny: zamyslieť sa nad tým, či je jeho radcovanie kvalitné (nerobí iba suché prednášky bez učenia sa činnosťou?), či zapája vzdelávanie a skautské napredovanie do aktivít na družinovke - ak treba, môže požiadať o pomoc lídra/vodcu. V prípade, že radca robí všetko tak, ako má, môže pripraviť pre členov také aktivity, ktoré im ukážu dôležitosť vzdelania a sebarozvoja (formou zamyslenia, rozhovoru, aktivity, hry...).</p> <p>V prípade potreby možnosť zavolať si do debaty niekoho, kto to vie členom lepšie vysvetliť a koho budú počúvať, lebo j pre nich prirodzená autorita - líder, vodca, psychológ... Spôsob, ako situáciu riešiť, môže byť aj zapojenie členov do prípravy programu, ukázať im, aké to je pripravovať družinovku, čo to všetko obnáša a pod.</p> <p>Možnosťou je aj otvorený, úprimný dohovor radcu členom družiny, v rámci ktorého poukáže na správanie družiny ako celku (nie jednotlivcov) a aké to môže mať dôsledky a čo prichádzajú.</p>
----------------------	--

20. Počas družinoviek a iných spoločných skautských akcií sa členovia tvojej družiny neodlepia od svojich smartfónov. Bavia sa len o tom, aké má kto skóre, kto má akú strašnú profilovku a púšťajú si nahlas pesničky. Ako by si vyriešil túto situáciu?

Poznámka

Nastavenie spoločných pravidiel a ich dodržiavanie (a tiež situácie, kedy je mobil dovolené použiť: napr. pri fotení, keď si to vyžaduje aktivita - za predpokladu, že majú všetci členovia mobil; v prípade ohrozenia bezpečnosti a pod.); družinová diskusia o negatívnom vplyve používania mobilu na akciách a zároveň ale aj spomenúť výhody (v krízových situáciách, využívanie aplikácií na rôzne aktivity a pod.). Radca by mal ísť príkladom. V rámci modelovky sa možno s radcom rozprávať aj o tom, ako mobily využiť v prospech osobného rastu členov (napr. niektoré odborky, prípadne vlastná družinová výzva - nesmartový život a pod.). V prípade potreby aj potrebná komunikácia s rodičmi ohľadom používania mobilov na družinovkách (aby napr. rodičia nevolali, nepísali deťom, pokiaľ to nie je nutné, v čase družinovky a pod.

Príloha č. 06: Kombinácie

Nosná téma	Ostatná téma
Družina a jej duch	Nováčik (nový člen družiny/príručka Nováčik)
Družina a jej duch	Duchovno v skautingu
Družina a jej duch	Skautský sľub a zákon, poslanie SLSK
Družina a jej duch	Základy vývinovej psychológie
Výchovný program	Duchovno v skautingu
Výchovný program	Skautský sľub a zákon, poslanie SLSK
Výchovný program	Základy vývinovej psychológie